

*SINIR
SİSTEMİNE
GİRİŞ*

Dr. İpek Ergür

Amaç

Sinir sisteminin

Genel kavramlarının
tanımlanması

fonksiyonlarının

Yapısal özelliklerinin

merkezi ve periferik
somatik ve otonom

bölgülerinin özelliklerinin

terminolojisinin

öğrenilmesi

PRİTİTİF ORGANİZMALARDA

Uyarı- yanıt
fonksiyonu

Duyu hücreleri

DİFERANSİYE OLMUŞ ORGANİZMALARDA

Uyarı- yanıt
fonksiyonu

Effektör yapı

Nöron

Duyu hücreleri

GELİŞMİŞ ORGANİZMALARDA

Uyarı yanıt
fonksiyonu

reseptörler

Effektör organlar

*İyi organize
olmuş bir sinir
sistemi*

**Temel
eleman
NÖRON**

Tüm sistemleri bütünleştirir

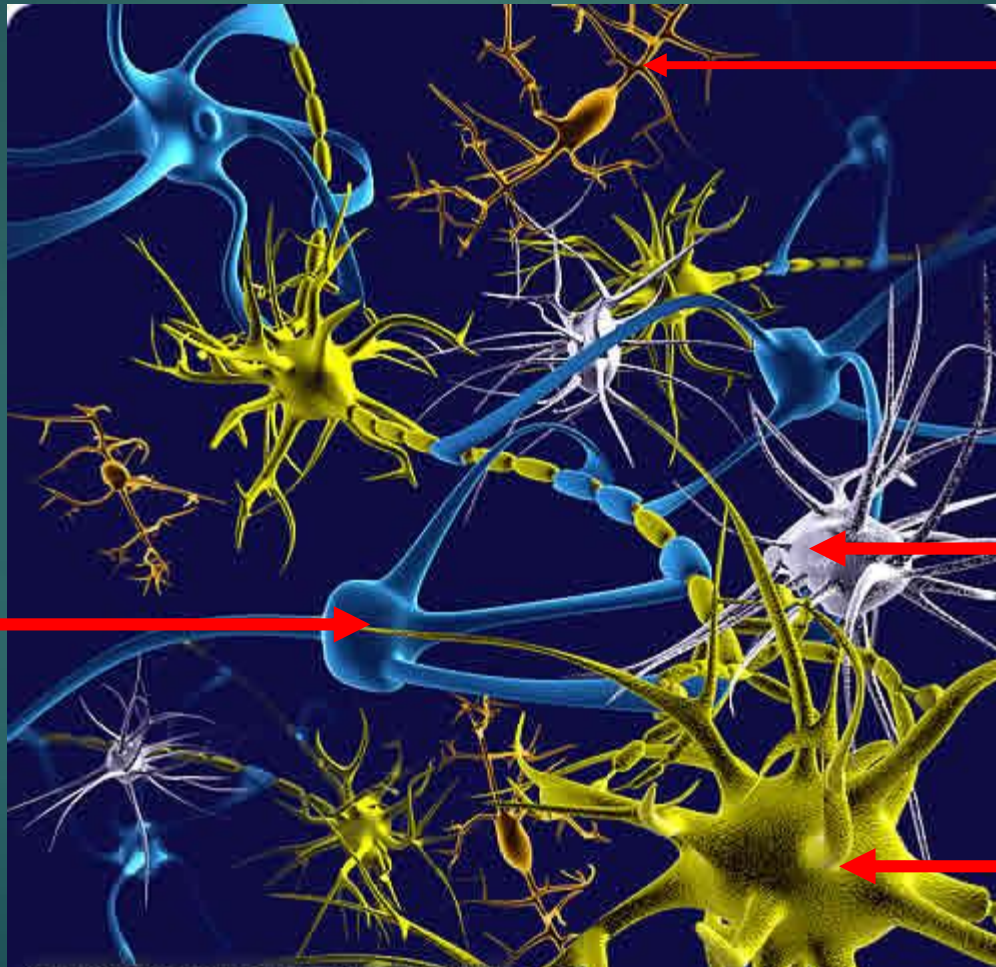

**Canlı = tek bir
varlık**

Sinir Sistemi

Neuron

Nöroglia

mikroglia

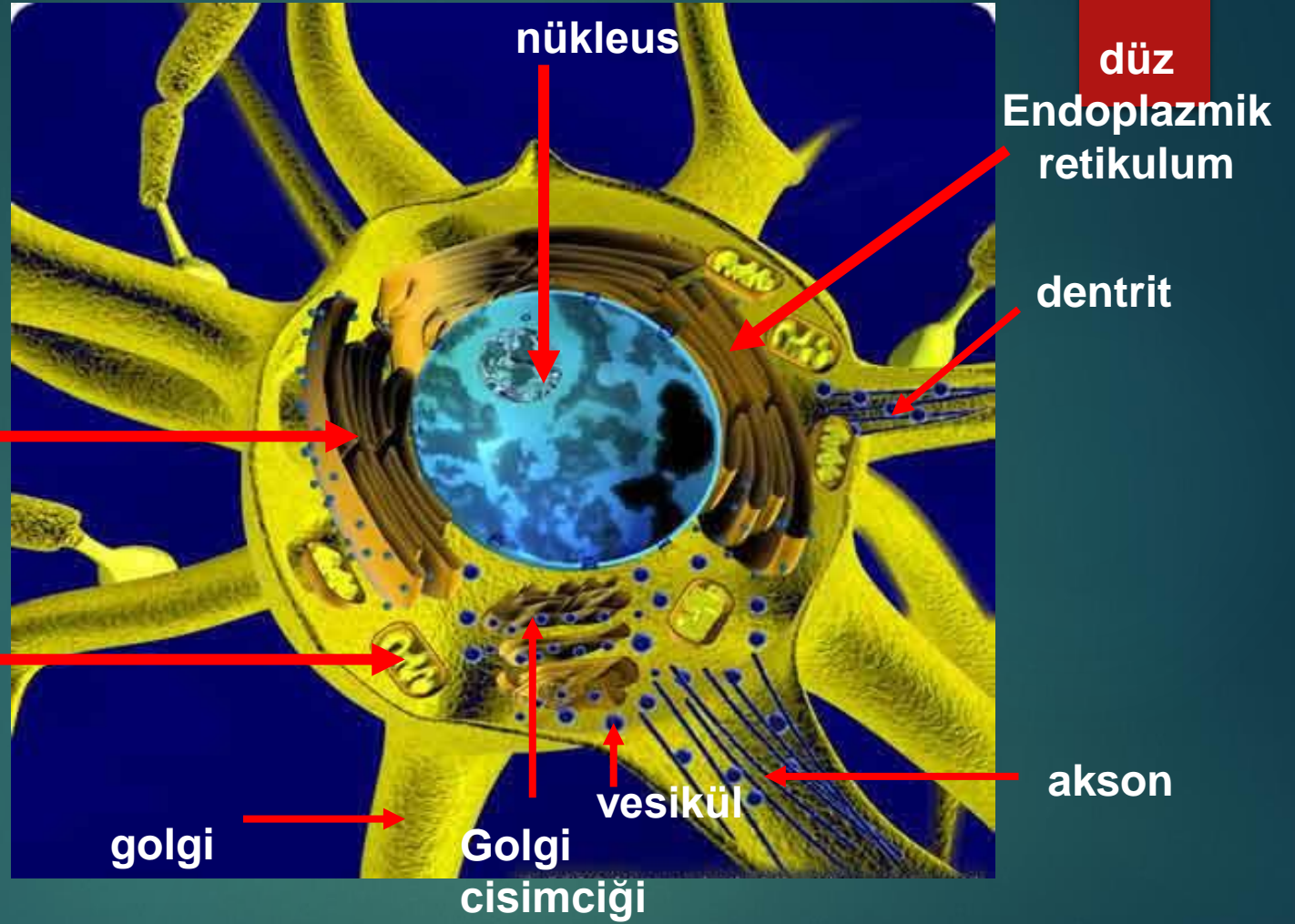
astroisit

2004 ABCAM

nöron

oligodendrosit

Nöron Nedir?

Tipik bir nöronda bulunanlar

- Soma
- Akson
- Dentritler
- Sinaptik terminaller

Nöron Tipleri Nelerdir?

Uzanti sayısına göre

- Unipolar**
- psödounipolar**
- bipolar**
- multipolar**

Fonksiyonel özelliğine göre

- motor-effektor**
- duyu-sensitif**
- ara-internöron**

Uzantının uzunluğuna göre

- Golgi tip I**
- Golgi tip II**

Uzantı sayısına göre

Unipolar
psödounipolar
bipolar
multipolar

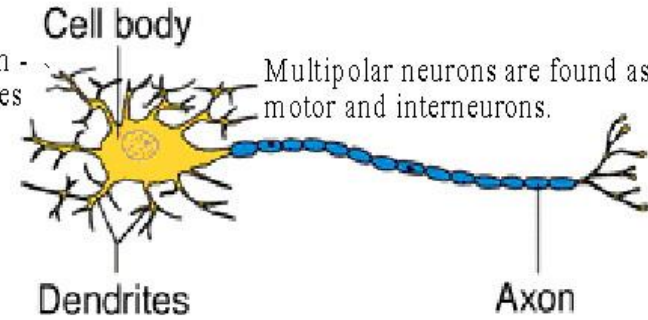
Beyin ve omurilik nöronlarının çoğu

Regio olfactoria retina

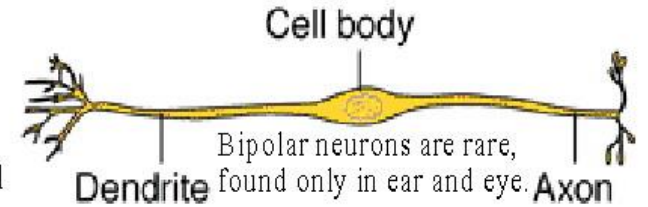
V. KS'in mesensephalondaki çekirdeğinde

Structural Classes of Neurons

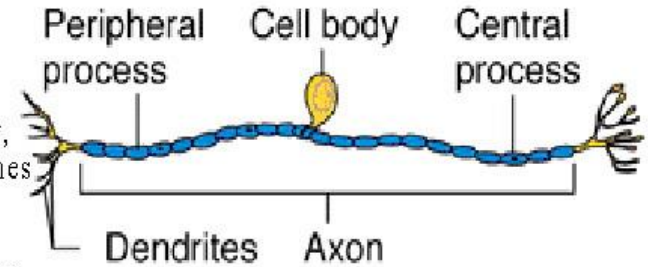
Multipolar neuron - has many dendrites and one axon.

Bipolar neuron - has one dendrite and one axon attached to the cell body.

Unipolar neurons have one process from the cell body, an axon. It branches to connect to receptors and the spinal cord or brain.

Unipolar neurons are most of the body's sensory neurons. The dendrites are found at the receptor and the axon leads to the spinal cord or brain.

Fonksiyonel özelliğine göre

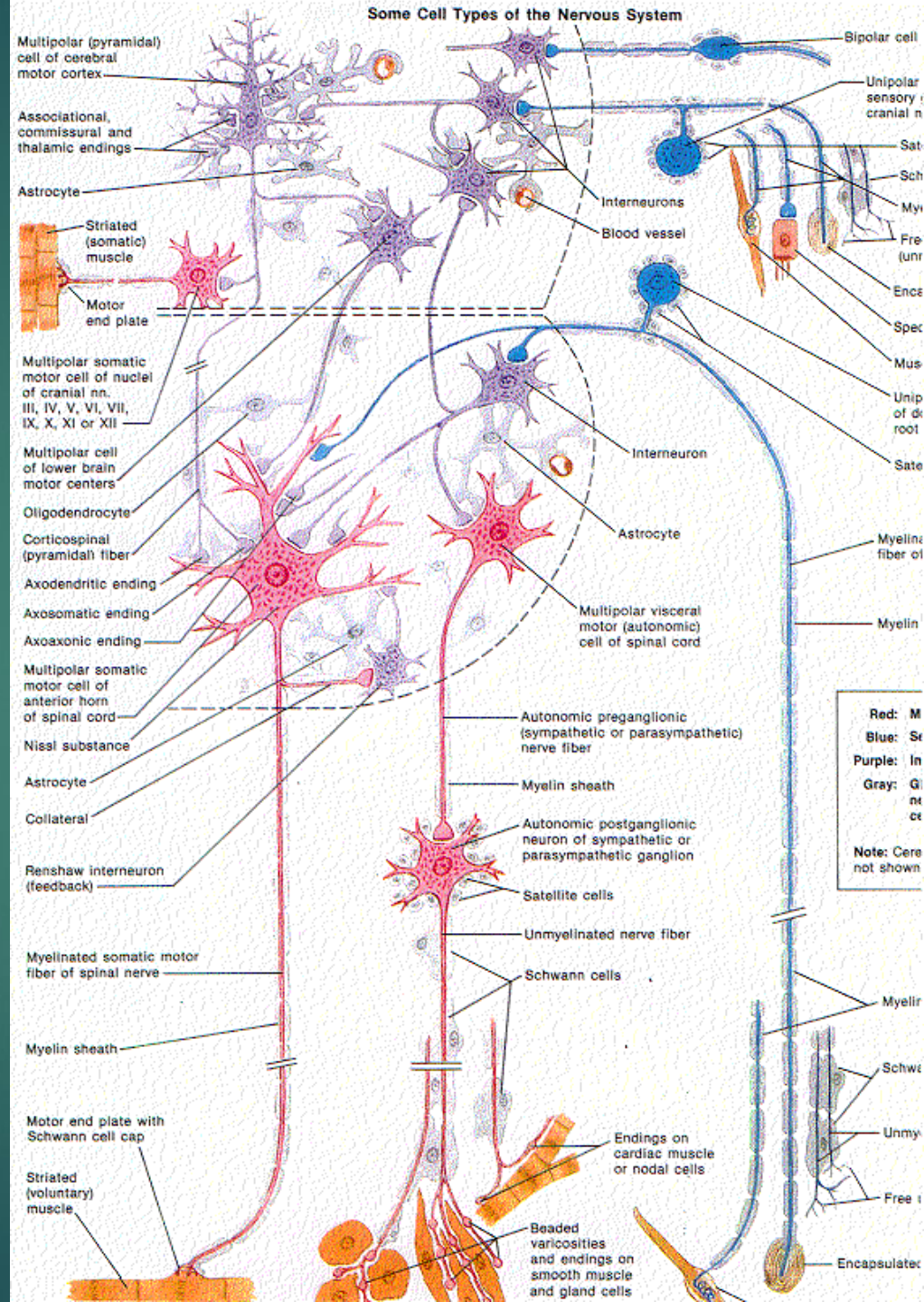
motor-effektor (PSS efferent bölümü)

Somatik
Visseral

duyu-sensitif (PSS afferent bölümü)

Somatik
Özel
Visseral

ara-internöron

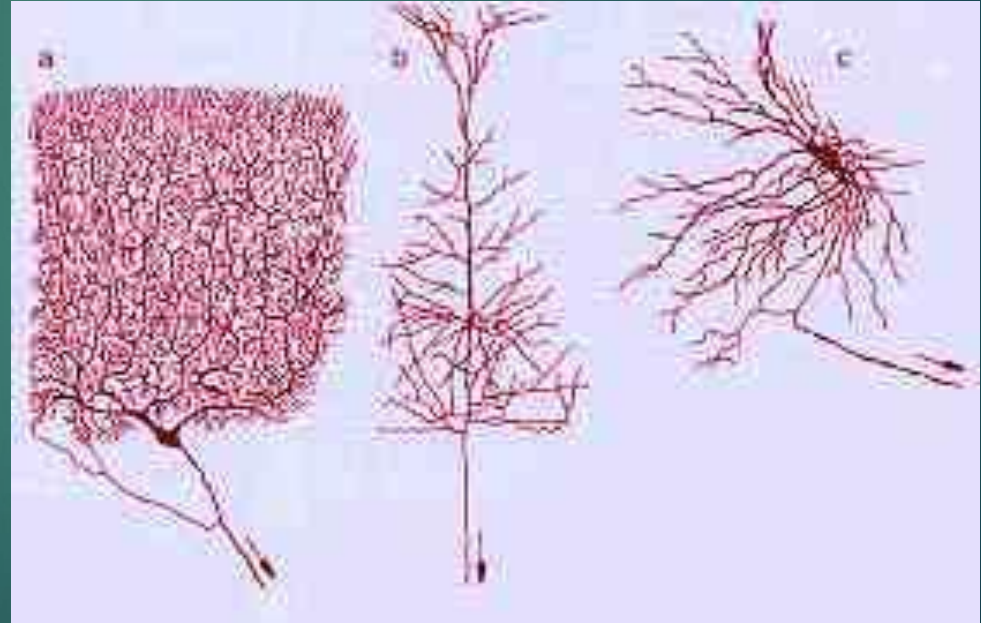
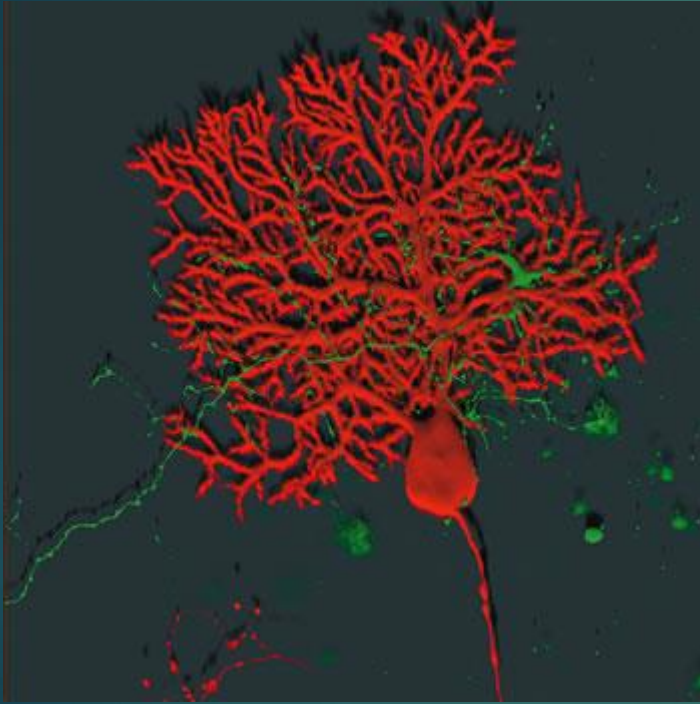

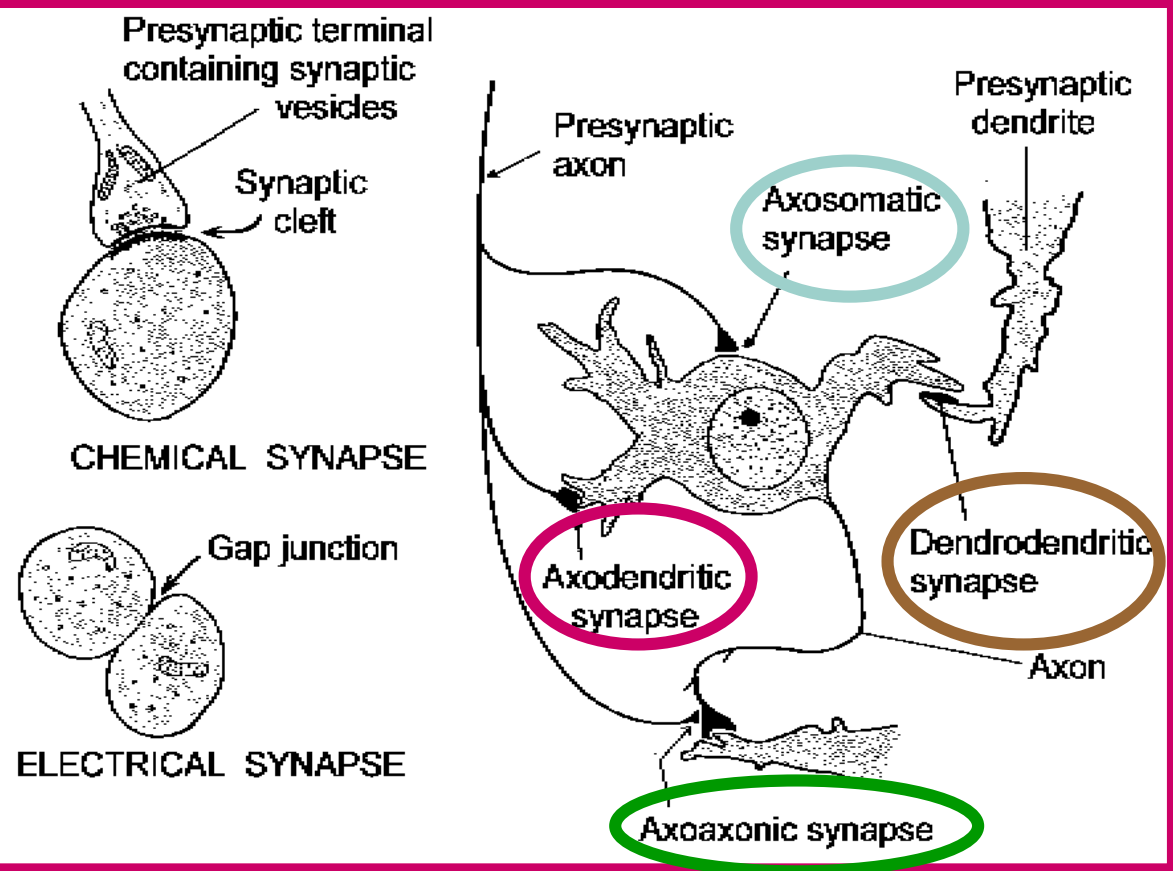
Uzantının uzunluğuna
göre

Golgi tip I
Golgi tip II

interneuronlar

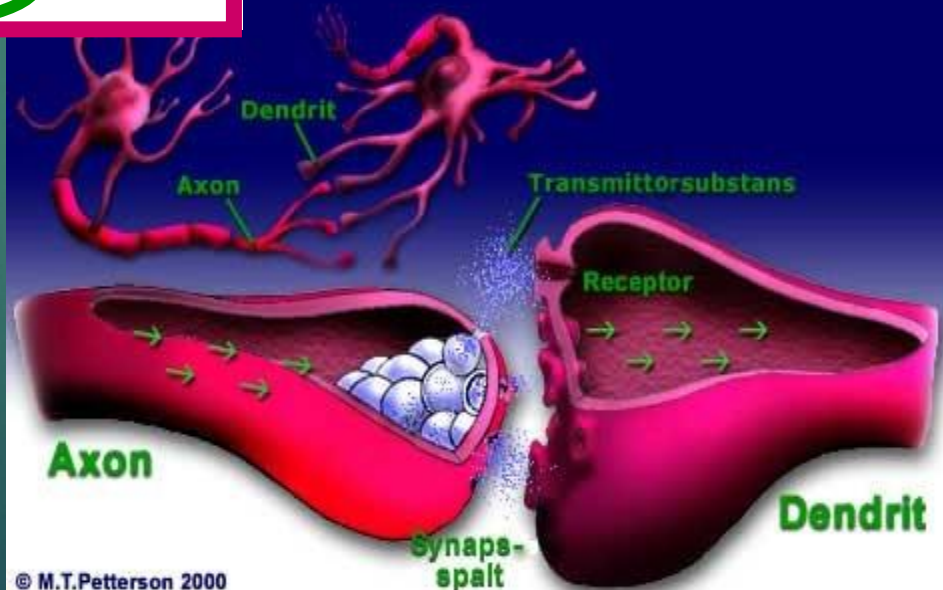

Sinaps nedir?

Aksodentritik
 dendrodentritik
 Aksosomatik
 Aksoaksonik

} tipleri

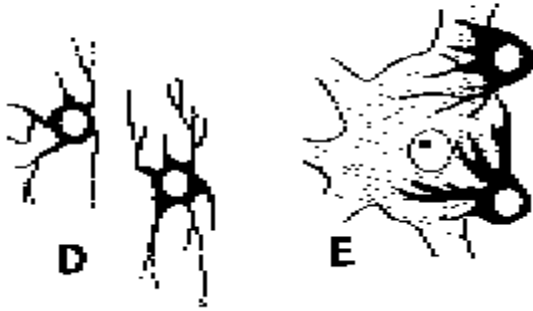
Glia hücreleri nelerdir?

SSS

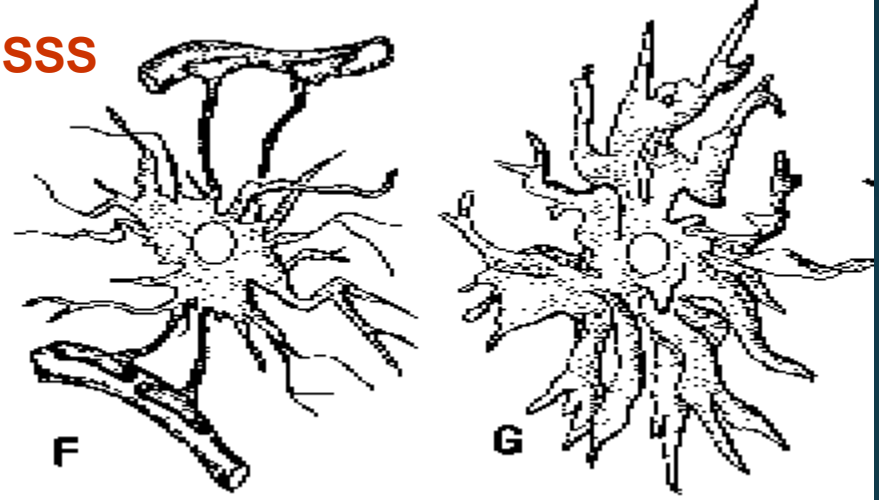
Makroglia

SSS

oligodentrosit

SSS

Astrosit

PSS

Schwann hücresi

Satellit hücre

J

Mikroglia

Ependim hücreleri

SYSTEMA NERVOSUM

FONKSİYONEL BÖLÜMLENME

Somatik sinir sistemi

Pars centrale
Pars periphericum

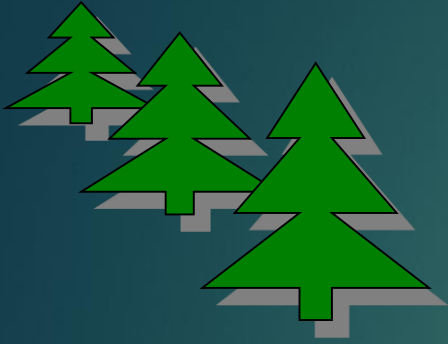
Otonom sinir sistemi

Pars sympathica
Pars parasymphathica
Pars centrale
Pars periphericum

ANATOMİK BÖLÜMLENME

Santral sinir sistemi

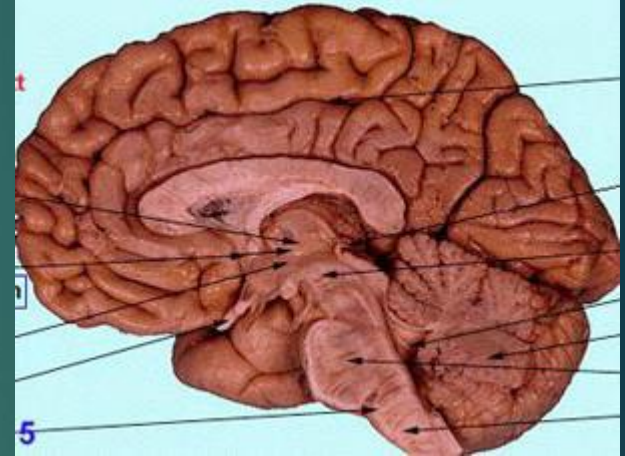
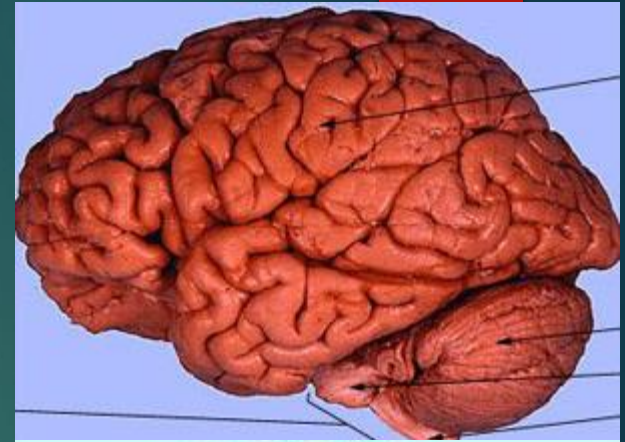
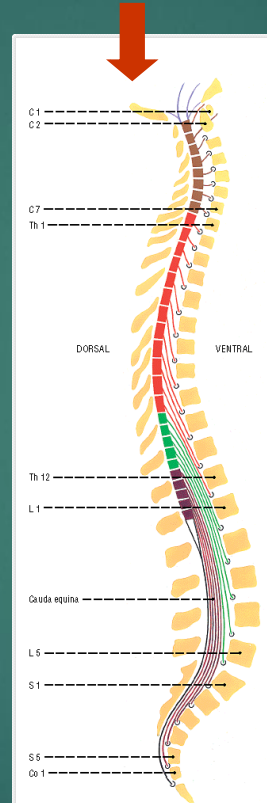
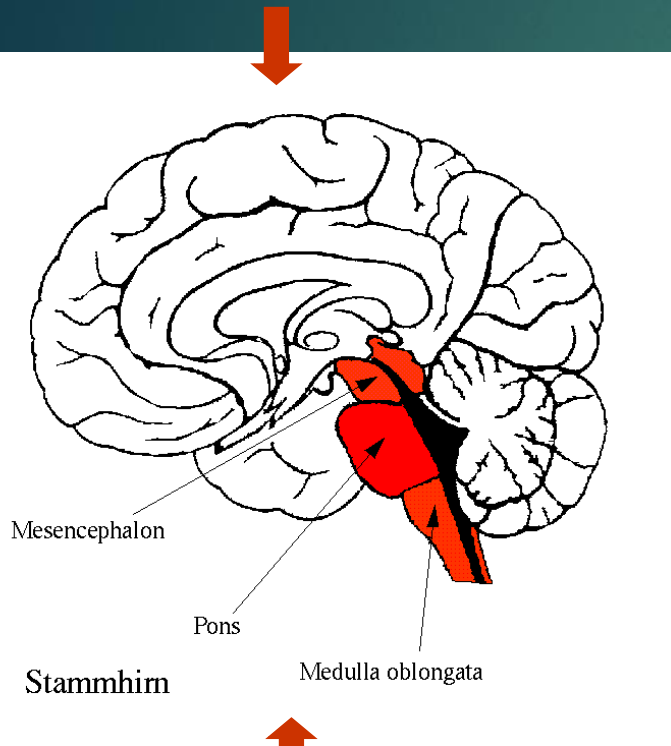
Periferik sinir sistemi

SYSTEMA NERVOSUM CENTRALE

2-Mesencephalon

4-Medulla spinalis

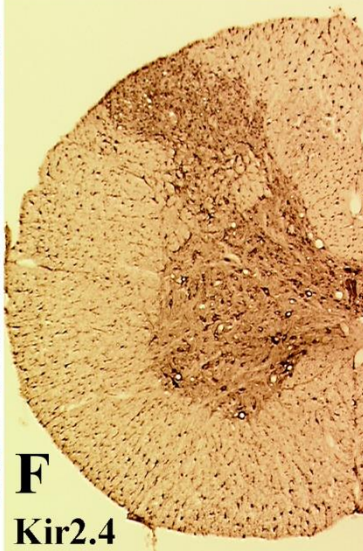
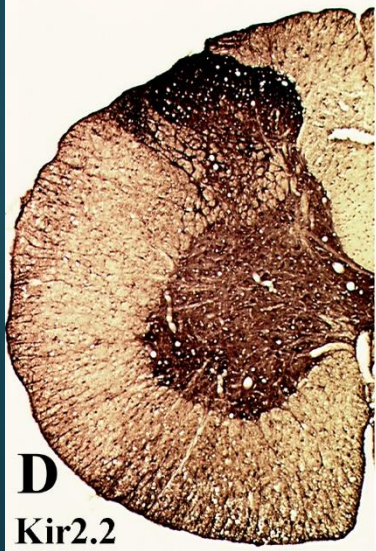
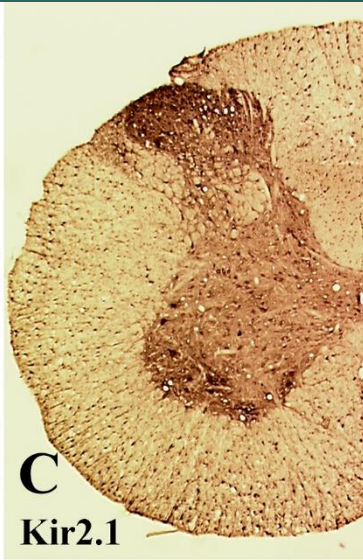
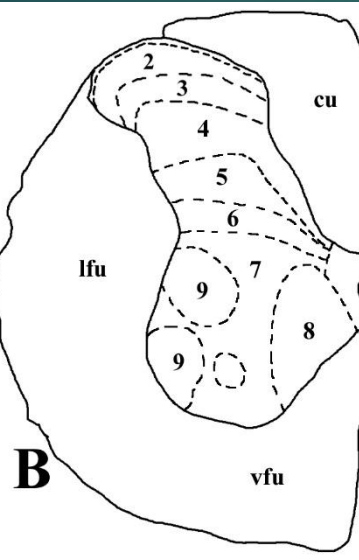
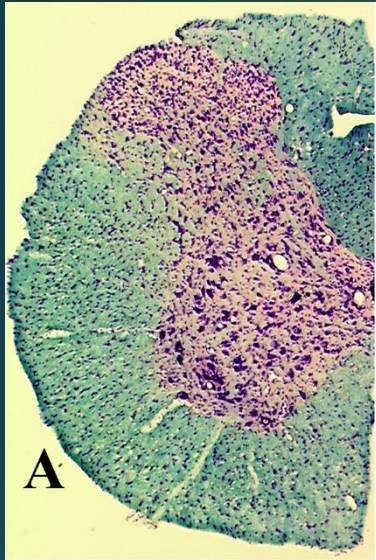
1-Prosencephalon

- Telencephalon
- diencephalon

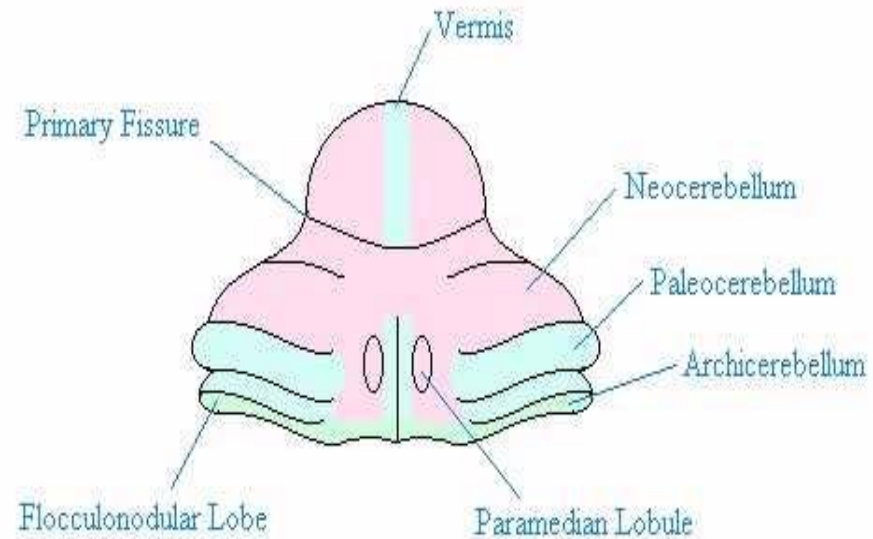
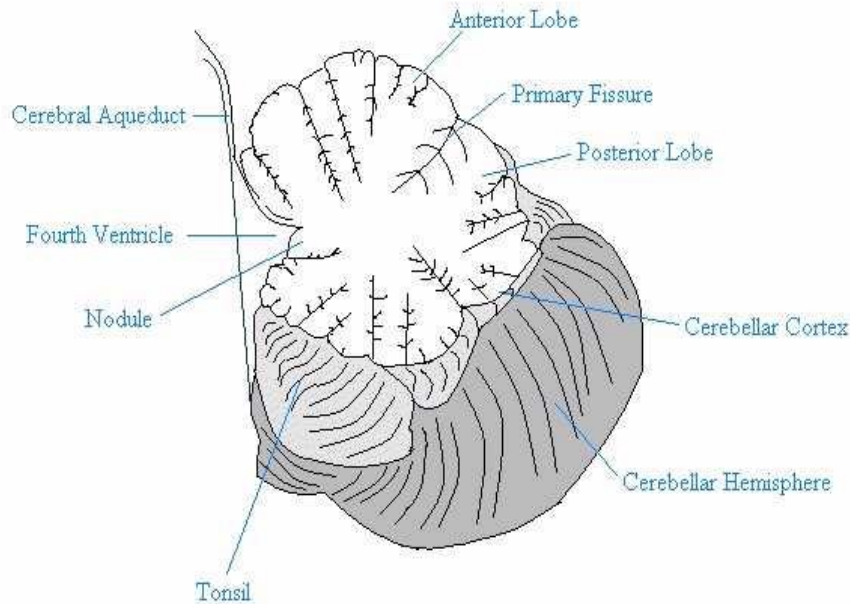
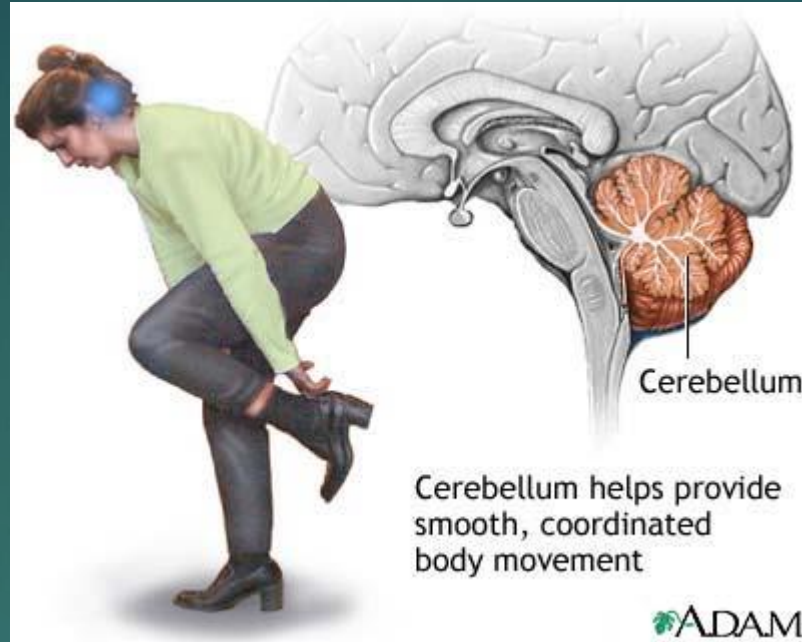
3-Rhombencephalon

- Metencephalon
- myelencephalon

Medulla Spinalis

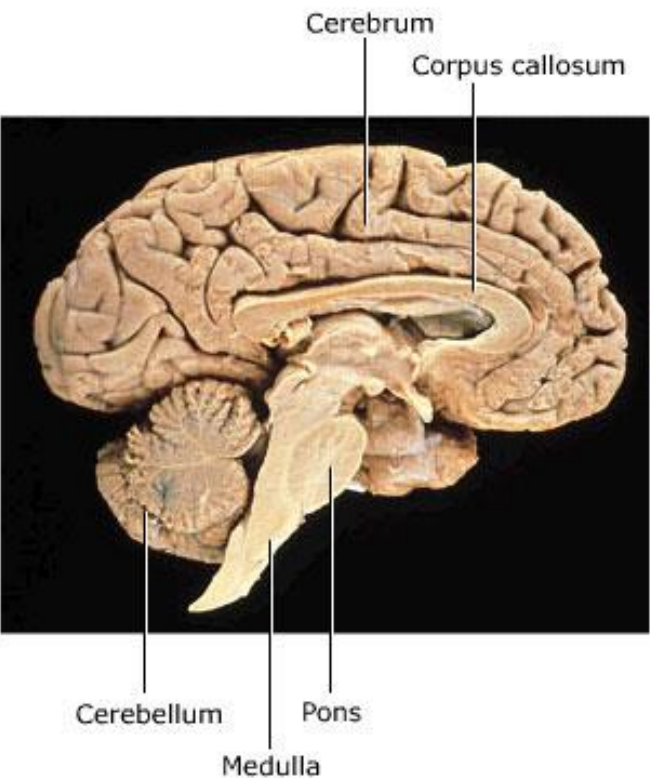
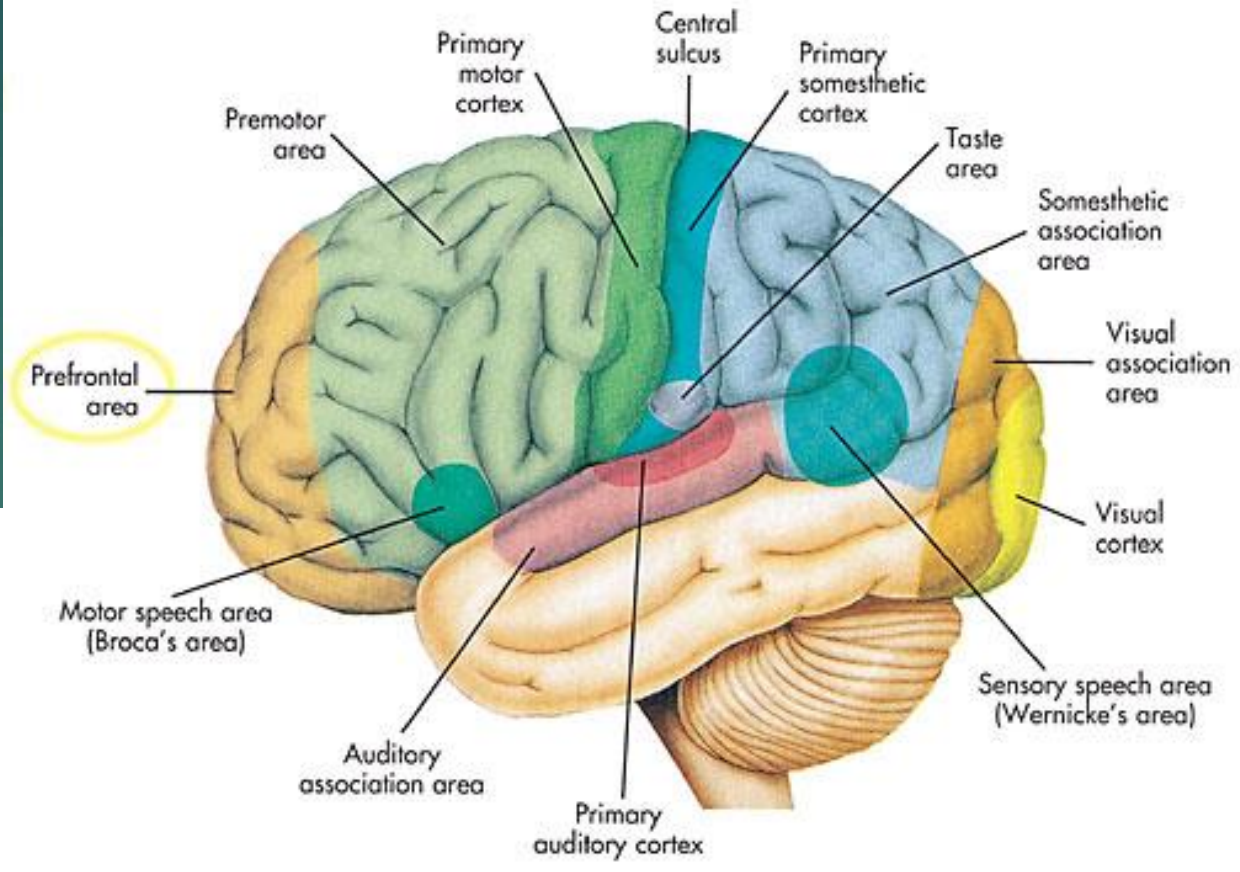

Cerebellum

Cerebrum

Nöron grupları

nucleus

Akson grupları

**Tractus
fasciculus**

**Akson gruplarının
yoğun olduğu
bölgeler**

Substantia alba

**Nöron gruplarının
yoğun olduğu
bölgeler**

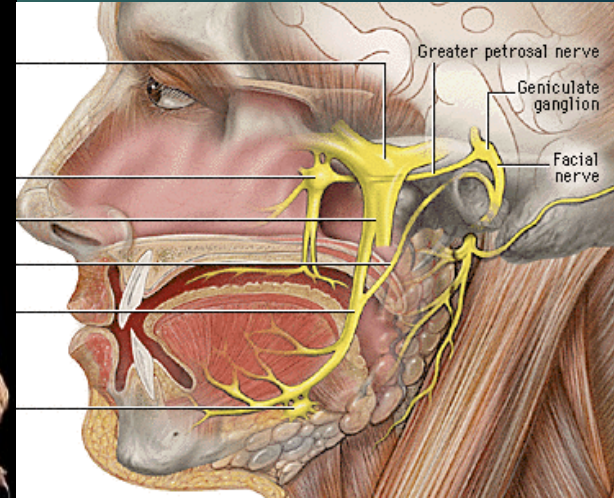
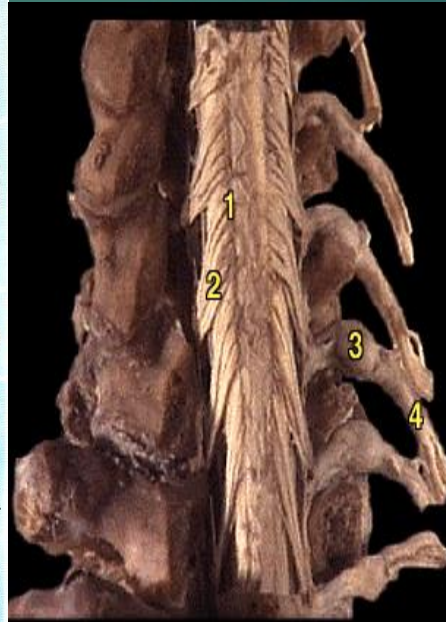
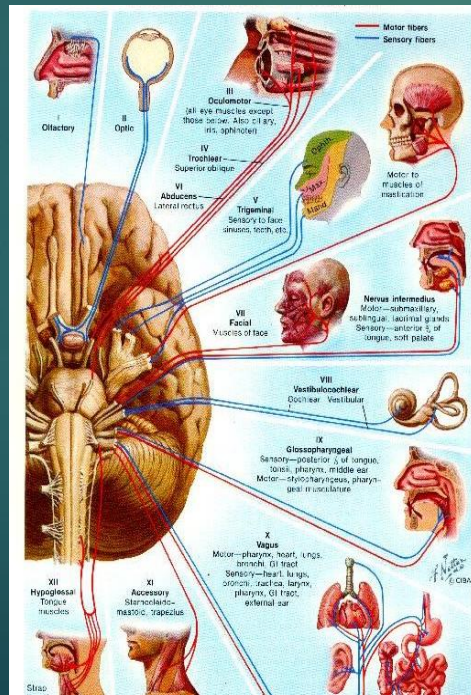
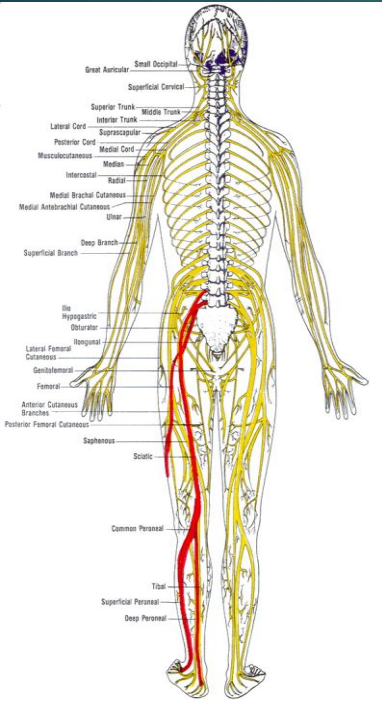

Substantia grisea

SYSTEMA NERVOSUM PERIPHERICUM

Periferik Sinirler
 nn.craniales
 nn.spinales
 otonom sinirler

Ganglionlar
 ganglion spinale
 ganglion craniale
 otonom ganglionlar

SYSTEMA NERVOSUM PERIPHERICUM

Efferent
sinirler

*Sinir liflerinin taşıdıkları
fonksiyonel
komponentlere göre
gruplandırılması

Afferent
sinirler

Somatik
efferent

Visseral
efferent

Somatik
afferent

Visseral
afferent

GSE

kaslar

GVE

Kalp
Düz kas
Dış salgı bezleri

ÖVE

Yutak
gırtlak
Mimik kasları

GSA

Deri
İskelet kası
Eklem
Bağ dk.

ÖSA

Görme
İşitme
denge

GVA

İç org.

ÖVA

Koku
tat

SİNİR SİSTEMİ NASIL ÇALIŞIR?

- *DIŞ VE İÇ ORTAMLARDAN UYARTILAR ALIR
  - * UYARTILARI RESEPTÖRLERLE ALIR
    - EKSTEROSEPTÖRLER; DIŞ ORTAMDAN
    - İNEROSEPTÖRLER ; İÇ ORGANLARDAN
    - PROPRİOSEPTÖRLER ; KAS, EKLEM , DENGE ORGANINDAN ALINIR
  - * RESEPTÖRLER GANGLION NÖRONLARININ (SPİNAL , KRANYAL) PERİFERİK SONLANMALARINDA YER ALIR.

*ganglion nöronları uyarıları merkezi sinir sistemindeki merkezlere gönderir ; uyarılar:

1-cortex cerebri'ye gider (duyu)

2-beyincik korteksine gider (bilinçsiz proprioepsiyon)

**3-otonom merkezlere gider
refleks yollarına katılır.**

*Cortex cerebri'ye ulaşan uyarılar algılanır ve korteksten

ilgili organlara ;

* beyin sapı ve medulla spinalis'teki motor merkezlerden

gerekli yanıtlar yollanır.

* motor merkezlerden çıkan yollar spinal ,kranyal veya

otonom sinirlerle , ilgili organlara (kas, bez) gider ve

onları harekete geçirir.

SONUÇ OLARAK

- *SİNİR SİSTEMİ ORGANİZMADAKİ VE ÇEVREDEKİ OLAYLARI ALGILAYAN VE UYARTILARA KARŞI ORGANİZMA İÇİN EN UYGUN YANITI HAZIRLAYARAK İLGİLİ ORGANLARI HAREKETE GEÇİREN SİSTEMDİR.
- *SİNİR SİSTEMİNİN FONKSİYONEL BİRİMİ OLAN NÖRON UZANTILI BİR HÜCREDIR.DENDRİTLERİ İLE UYARTIYI ALIR, AKSONU İLE HÜCRE BİLGİSİNİ BAŞKA BİR HÜCREYE (KAS, BEZ, SİNİR) İLETİR.
- *NÖRON PERİKARYONU,MERKEZİ SİNİR SİSTEMİNDE GRİ MADDEDE, PERİFERİK SİNİR SİSTEMİNDE İSE GANGLIONLARDA YER ALIR.

*SİNİR SİSTEMİ ANATOMİK OLARAK MERKEZİ VE PERİFERİK

SİNİR SİSTEMLERİNDEN OLUR. MERKEZİ SİNİR SİSTEMİ BEYİN VE OMURİLİKTEN, PERİFERİK SİNİR SİSTEMİ GANGLIONLAR VE SİNİRLERDEN MEYDANA GELİR.

*SİNİR SİSTEMİNİ FONKSİYONEL OLARAK SOMATİK VE OTONOM SİSTEMLER OLUŞTURUR. HER İKİ SİSTEMİN DE HEM MERKEZİ, HEM PERİFERİK BÖLÜMLERİ VARDIR.

*MERKEZİ SİNİR SİSTEMİNDE SİNİR DOKU ELEMANLARI, GRI VE AK MADDEYİ OLUŞTURUR.

*KORTEKSE ULAŞAN UYARTI DUYU NİTELİĞİNİ KAZANIR.

*DUYULAR GENEL VE ÖZEL, GENEL DUYULAR DA YÜZEYEL, DERİN VE KOMBİNE DUYULAR OLARAK GRUPLANDIRILIR. KOKU, TAT, GÖRME VE İŞİTME ÖZEL DUYULARDIR.

*UYARTILARI ALAN RESEPTÖRLERİN ÖZELLİĞİ UYARTININ CİNSİNE GÖRE DEĞİŞİR.

teşekkürle

r